

průchod ustanovení § 23 zákona č. 151/1931, podle něhož strany mohou se dáti před pracovním soudem zastupovati každou svéprávnou osobou, která je schopna před soudem jednat. Neplatí omezení v příčině zastupování stran advokáty při předmětu sporu obnos 1000 Kč nepřevyšujícím. To znamená, že advokátní za-

stoupení před odvolacím soudem jest bez omezení hodnoty předmětu sporu přípustné.

Ustanovení dalších dvou odstavců § 33 zákona č. 151/1931, zejména odstavce posledního o nepřipustnosti přednesu nových nároků, jest analogickým s předpisem § 482, odst. 1., civilního řádu soudního.

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

423.

Nemůžou být považované za bezplatné služby, které konala osoba bratrance svého otce, který jej slíbil za to zanechat po smrti určité nemovitosti, Rozh. nejv. soudu z 26. II. 1931, Rv IV 503/30, Pravný Obzor 610.

424.

Pokud při smlouvě, již byl někdo pověřen generálním rozprodejem zboží vyrobeného v továrně druhé smluvní strany za prodejní provisi a za určité procento z obrátu, nešlo o smlouvu služební, nýbrž o smluvní poměr samostatného podnikatele (obchodního agenta), jenž nebyl povinen vydati se na obchodní cesty v době určené druhou smluvní stranou a jeho zdráhání se vyhovětí tomuto příkazu vůbec i při vhodných vzorcích i přiměřených cenách neopravňovalo druhou smluvní stranu k jednostrannému zrušení smlouvy, Rozh. nejv. soudu z 18. VI. 1932, Rv II 314/31, Váž. obč. 11.768.

Žalobce uzavřel dne 16. dubna 1928 se žalovanou firmou smlouvu, podle níž byl pověřen generálním rozprodejem textilního zboží, vyrobeného v nové továrně žalované firmy, a měl za to dostávatí prodejní provisi a z obrátu určitá procenta, i když se obrat stal bez jeho přičinění a mimo jeho rayon (v zahraničí), jakož i polovičku z dosažených vyšších cen, než mu byly limitovány. Mohl i vystoupiti jako samokupitel, t. j. koupiti zboží na vlastní účet za ceny platící pro velkoobchod, naproti tomu měl převzítí ručení del credere; provise se měly platiti vždy až po projití půl roku. O ukončení smluvního poměru bylo řečeno, že má žalovaná firma právo smlouvu pololetně bez odbytého vypovědětí, pakli by prodeje žalobcem zproštědovány nedosáhly ročně ani 75 proc. množství zboží odevzdaného k rozprodeji. Byla-li by dána žalovanou stranou výpověď bez důvodů v nejbližších 15 letech, příslušetí má žalobci odbytých 250.000 Kč a má po jeho smrti, kdyby nastala před uplynutím 15 let, příslušetí jeho zákonným dědicům právo vstoupiti do smlouvy; mohou však žádati místo toho odbytých 250.000 Kč. Žalobce nesměl přijmouti zastoupení jiné firmy, aniž se zúčastní na cizím podniku. Ježto se žalobce zdráhal konati v prosinci a v lednu zprostředkovatelské služby, zrušila žalovaná firma s ním smlouvu bez výpovědi. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovanou firmu zaplacení odbytých 250.000 Kč a odškodnění za výpovědní lhůtu. Oba nižší soudy žalobu zamítly. Nevyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, aby o odvolání dále jednal a znovu rozhodl.

Z důvodů: Je přisvědčiti dovolateli, že odvolací soud správně označuje smlouvu, kterou žalobce uzavřel se žalovanou firmou, za smlouvu sui generis, že však z toho nevyvazuje správné důsledky. O smlouvu společenskou (§ 1175 a násl. obč. zák.) nejde, poněvadž za-

lobce podle smlouvy nebyl účasten na zisku a na ztrátě podniku (§§ 1193 a 1197 obč. zák.). O smlouvu služební může jíti jen, bylo-li účelem smlouvy zjednaní služby agenta, jeho podřízení, jeho nárok na práci bez možnosti použití pomocníků, jde-li o práci za řízení a podle dispozic zaměstnavatelových, o závazek ručiti za péči, bez rizika za zdar práce; je-li však předmětem smlouvy výsledek práce, ujednána-li odměna za hotové dílo, prováděné podle vlastního plánu s vlastními prostředky, s pomocníky s převzetím nebezpečí zdaru, pak jde o samostatného podnikatele, o obchodního agenta, neb o zprostředkovatele. U agentů na provisi je pravidelně úmyslem stran, aby objednatel již získal hotové zakázky, a proto jde zpravidla o jinou smlouvu, než služební (srovnej rozh. 9617, 6093, 5451, 5556 Sb. n. s.*). Již z obsahu smlouvy ze dne 16. dubna 1928 vyplývá, že žalobce mohl volně nakládati svým časem, nepodléhal dispozicím firmy v tom, jak si práci rozdělí, nýbrž jen v tom, zač má prodávati. Měl se jen ve vlastním zájmu — což bylo ovšem i zájmem firmy — starati, aby rozprodal aspoň 75 proc. zboží mu odevzdaného; kdy, bylo jeho věcí. Nešlo tedy o smlouvu služební, nýbrž o smluvní poměr samostatného podnikatele (obchodního agenta) se žalovanou firmou, což zřejmo i z toho, že se smlouva nevztahovala jen na jeho osobní výkony, nýbrž přecházela i na jeho dědice, že neměl pevný služební plat, nýbrž jen nárok na provisi a na procenta z obrátu.

425.

Služební poměr zaměstnanců podniku »Státní lesy a statky« je soukromoprávní. Nál. nejv. soudu ze 17. IX. 1932, č. 14.097, Boh. A 10.10.

Naříkaný výnos je konečným vyřízením žádosti, kterou stěžovatel, bývalý zaměstnanec arciknížecích statků ve Frýdku, požádal pensionovaný kancelářský příručí správy státních statků ve Frýdku, domáhal se toho, aby na něho byly vztaženy předpisy služebního řádu pro zaměstnance podniku »Státní lesy a statky«, kterýžto řád byl schválen podle potvrzení předsednictva vlády z 19. července 1928 usnesením

* Váž. obč. 5451 (rozh. z 11. XI. 1925, Rv I 1237/25): Rozlišující znaky smlouvy služební a smlouvy o dílo. — Váž. obč. 5556 (rozh. z 16. XII. 1925, R I 1009/25): Obchodní cestující pro určitý obvod za pevný měsíční plat s dalším nárokem na diety a provise za určitých podmínek (za jednotnou odměnu ve formě zvýšené provise) jest obchodním pomocníkem. — Váž. obč. 6093 (rozh. z 4. VI. 1926, R I 197/26): Obchodním jednatelem (agentem) jest, kdo, nejsa ustanoven obchodním pomocníkem, trvale jest pověřen tím, aby zprostředkoval obchody pro obchodní živnost někoho jiného neb uzavíral obchody jménem někoho jiného. Pokud nejde vzhledem k okolnostem případu o obchodního jednatele, nýbrž o samostatného obchodníka. — Váž. obč. 9617 (rozh. z 6. II. 1930, Rv I 1028/29, v »Prac. právu« č. 122): Obchodního cestujícího nelze považovati za obchodního pomocníka, měla-li podle úmyslu stran disponovati firma výsledkem jeho práce (zakázkami), nikoliv jeho službami.

vlády ze 17. července 1928 na základě § 210, odst. 1., zák. č. 103/26, Stěžovatel se domáhal v podstatě nároku, který si činí proti státu jako bývalý zaměstnanec státního podniku »Státní lesy a statky«. Takovýto služební poměr nebyl žádnou normou prohlášen za poměr veřejnoprávní; zejména se tak nestalo předpisy, týkajícími se převzetí statků připadlých státu podle mírových smluv; ani z povahy stěžovatelovy nevyplývá nikterak, že by měla charakter služby veřejnoprávní, a konečně nejde ani ze správních spisů najevo, že by byl býval takovýto veřejnoprávní charakter služebního poměru stěžovatelova založen nějakým individuálním správním aktem. Naproti tomu z povahy věci a z celého postupu stěžovatelova plyne opak. Stěžovatel se totiž ve správním řízení domáhal úpravy svých požitků aktivních i penzijních podle svrchu cit. služebního řádu z 19. července 1928, schváleného vládou podle § 210, odst. 1., plat. zák. Tento předpis však zmocňuje vládu, aby upravila platové poměry zaměstnanců ve státních úřadech, v ústavech, fondech a podnikcích státních a státem spravovaných, na které se nevztahují ustanovení části první až sedmé plat. zák.; poněvadž pak tato ustanovení se vztahují na zaměstnance, nalézající se ve veřejnoprávním poměru, týkalo se zmocnění ono hlavně zaměstnanců nalézajících se v poměru soukromoprávním. Je tedy s hlediska žádosti stěžovatelovy, o niž nyní jde, předpokladem nároku stěžovatelem uplatňovaného, že stěžovatel byl ke státu ve služebním poměru soukromoprávním. Vzhledem k tomu dlužno poměr stěžovatelův pokládati za poměr soukromoprávní.

426.

Individuální úmluva zaměstnavatelova se zaměstnancem o úpravě jeho služebních poměrů a požitků je zásadně dovolena, třeba se odchyluje ve prospěch zaměstnavatele od kolektivní smlouvy. Rozh. nejv. soudu z 1. VII. 1932, Rv II 845/30, Váž. obč. 11.822.

Ve své podstatné části napadá dovolání právní názor odvolacího soudu, jenž vyslovil, že kolektivní smlouvy podle stavu dosavadního zákonodárství nejsou právními předpisy rázu veličiho, od nichž jakákoli změna neb úchylnka by byla nepřípustná a neplatná. Než důvody napadeného rozsudku k této otázce jsou správné a souhlasí úplně s judikaturou nejvyššího soudu, zejména s jeho plenárním rozhodnutím ze dne 24. listopadu 1925, čís. pres. 544/25 (ve Sb. n. s. 5479*), vrcholícím v právní větě, že, pokud není pro ten který případ v zákoně jinak ustanovení, je stranám, jsoucím členy organizací, uzavřevších kolektivní smlouvu, volno, aby ujednaly služební smlouvu odchýlnou od smlouvy kolektivní, ať ve prospěch zaměstnance nebo zaměstnavatele, a doličujícím, že se taková smlouva individuální, ujednaná mimo rámec kolektivní smlouvy, nepřiči ani dobrým mrávům a že její platnost nemůže býti na úkor ani její výslovný zákaz v kolektivní smlouvě. Dovolává-li se žalobce ve svůj prospěch rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 24. června 1924, Rv I 562/24, jest k tomu podo-

*) Váž. obč. 5479 (plenární rozhodnutí z 24. XI. 1925, čís. pres. 544/25): Pokud není pro ten který případ v zákoně jinak ustanoveno, jest stranám přes to, že obě jsou členy organizací uzavřevších kolektivní smlouvu, nicméně volno, ujednati si individuální služební smlouvu odchýlnou od smlouvy kolektivní, a to bez rozdílu, zda byla úchylnka učiněna ve prospěch zaměstnance nebo zaměstnavatele.

tknouti, že právě toto rozhodnutí a odporující mu pozdější rozhodnutí ze dne 6. března 1925, Rv II 892/25.*) byly podnětem k řešení této právní otázky plenárním rozhodnutím Sb. n. s. 5479.

427.

Proti vrácení naturálního bytu nemůže jeho uživatel uplatňovati zadržovací právo. Rozh. nejv. soudu z 25. VI. 1932, R I 429/52, Váž. obč. 11.773.

Žalovaný nemůže se brániti proti žalobnímu nároku zadržovacím právem podle § 471 obč. zák., neboť není tu předpokladu tohoto práva. Zákon příznává zadržovací právo jen bezelstnému držiteli *rozhodnutí číslo 9718**) Sb. n. s.), jímž však žalovaný nebyl, neboť, jak není sporné, věděl, že budova, v níž bydlí, je cizí, že náleží žalobci jako jeho zaměstnavateli. Nemůže-li se ani nájemce podle § 1109 obč. zák. brániti proti vrácení najaté věci právem zadržovacím, tím méně lze toto oprávnění přiznati žalovanému, jenž byl k žalobci jen v poměru služebním (srov. rozhod. č. 10.349 Sb. n. s.***).

428.

Zaměstnavatel povinný je odškodnit poisteného zaměstnance resp. jeho pozostalých mierou, stanovenou v § 82 zák. čl. XIX; 1907, len v tom prípade, keď pravoplatným rozsudkom trestného súdu — ale v prípade § 83 občianskym súdom — bolo zistené, že zamestnávateľ resp. jeho poverenik úraz zapríčinil zúmyselne, alebo z neopatrnosti, spomenutej v § 81, totiž tým, že neucínil ochranných opatrení, nariadených vrchnosťou na základe zákona, resp. nepostaral sa o takto nariadené ochranné prostriedky.

Púhe zanedbanie ochranných opatrení, predpísaných nejakým všeobecným zákonným predpisom nebol-li zamestnávateľ na ich prevedenie vyzvaný zvláštnym nariadením vrchnosti, nezakladá ešte ten stupeň neopatrnosti, pre ktorý citovaný zákon zachoval súkromoprávnu zodpovednosť zamestnávateľovu za náhradu škody. Rozh. nejv. soudu z 17. VI. 1931, Rv IV 271/51, Právny Obzor 695.

Nie je sporné, že zomr. Vojtech H., manžel resp. otec žalujúcich, bol osobou poistenou proti úrazu podľa zák. čl. XIX; 1907. V smysle § 82 tohoto zákonného článku je zamestnávateľ povinný odškodniť mierou, tu stanovenou, poisteného resp. jeho pozostalých len v tom prípade, keď pravoplatným rozsudkom trestného súdu alebo v prípade § 83 občianskym súdom bolo zistené, že zamestnávateľ, resp. jeho poverenik úraz zapríčinil zúmyselne alebo z neopatrnosti, spomenutej v druhom odstavci § 81, totiž tým, že neucínil ochranných opatrení nariadených vrchnosťou na základe zákona, resp. nepostaral sa o takto nariadené ochranné prostriedky. V iných prípadoch ho povinnosť k náhrade škody z úrazu podľa výslovného ustanovenia odst. 3 § 82 nestiha. Je zřejmé, že zákon chcel tu zamestnávateľa sprostíť zaviazanosti k náhrade škody podľa všeobecných súkromoprávných pravidiel, uloživši mu povinnosť svojich zamest-

*) Váž. obč. 4009: Odchytky od kolektivní smlouvy v neprospech zaměstnance možno ujednati jen v rámci nové úmluvy od organizace k organizaci a jen odchylky ve prospěch zaměstnance lze ponechati zvláštnímu ujednání jednotlivých sjednocených skupin mezi sebou.

**) Váž. obč. 9718: Zadržovací právo přísluší jen držitelům bezelstnému.

***) Váž. obč. 10.349 (rozh. z 24. XI. 1930, Rv I 1294/30 v »Prac. práva« č. 236): Domovník nemůže se brániti zadržovacím právem (§ 471 obč. zák.) proti odebrání bytu.

nancov proti úrazu poistif, a že zachoval súkromoprávnu zodpovednosť zamestnávateľa za náhradu škody len ve dvoch zvlášť kvalifikovaných prípadoch, totiž keď úraz zapríčinený bol ním resp. jeho poverenikm zúmyslne alebo takou zavinenou neopatrnosťou, pri ktorej neboly učinené ochranné opatrenia, vrchnosťou osobitne nariadené.

Podľa toho tedy púhe zanedbanie ochranných opatrení, predpísaných nejakým všeobecným zákonným predpisom, nebol-li zamestnávateľ na ich prevedenie vyzvaný zvláštnym nariadením vrchnosti, nezakladá ešte ten stupeň neopatrnosti, pre ktorý citovaný zákon zachoval súkromoprávnu zodpovednosť zamestnávateľovu za náhradu škody.

429.

K neoprávnenému zanechání práce podle § 82 f) živn. řádu stačí, odepřel-li zaměstnanec bezdůvodně třebas i jen jednou vykonati určitou práci. Zaměstnanec není oprávněn, by odpíral výkon práce, kterou jest podle pracovní smlouvy povinen konati a která mu byla přidělena, jen proto, že není srozuměn s tím, jak tato práce má býti odměněna. Rozh. nejv. soudu z 8. IX. 1932, Rv I 879/31, Váž. obč. 11863.

Odepřel-li žalobce výkon nařízené mu práce jen proto, že se mu zdála mzda stanovená místrem Z-em býti nepřiměřeně nízkou, nelze toto odepření uznati za důvodné. Nejvyšší soud schvaluje názor, že zaměstnanec není oprávněn, by odpíral výkon práce, kterou jest podle pracovní smlouvy povinen konati a která mu byla přidělena, jen proto, že není srozuměn s tím, jak se tato práce odměňuje. Není-li zaměstnanec spokojen s výši odměny, která se mu za určitou práci poskytuje, má na vůli, by se domáhal zákonným způsobem přiměřené úplaty za ni, a to — není-li nic jiného umluveno nebo není-li při službách takového druhu jiného obyčeje — až po jejím výkonu (§§ 1152, 1154 prvý odstavec obč. zák.). Případně k tomu podotkl odvolací soud, že by zdárný a nerušený chod závodu byl vážně ohrožen, kdyby pouhé neshody mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem o tom, jak ta která práce má býti odměněna, byly uznány za oprávněný důvod k odepření výkonu prací uložených zaměstnanci v mezích pracovní smlouvy. Podle zjištění nižších soudů žalobce vůbec nezačal s uloženou mu opravou žentouru, ač mu bylo celkem třikráte nařízeno, by na ní začal pracovati ihned. V tom jest spatřovati neoprávnené zanechání práce podle § 82 f) živn. řádu, k němu stačí, odepřel-li zaměstnanec bezdůvodně třebas jen jednou vykonati určitou práci.

430.

Ustanovení § 155 zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 Sb. z. a n., nelze použiti, byla-li zaměstnavatelem dána zaměstnanci výpověď před počátkem léčení ve smyslu § 154 zák. K vyloučení výpovědi nestačí, že byla podána žádost o pojištěncovo ústavní léčení. Nelze tu použiti odchylného nového ustanovení speciálního zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 Sb. z. a n. Rozh. nejv. soudu z 28. V. 1932, R 332/32, Váž. obč. 11.704.

Rekursu nelze upřítí oprávněnost, pokud brojí proti právnímu názoru odvolacího soudu, že ustanovení § 155 zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 Sb. z. a n. jest použiti i tehdy, byla-li zaměstnavatelem dána zaměstnanci výpověď před počátkem léčení ve smyslu § 154 téhož

zákona a že již stačí k vyloučení výpovědi, byla-li podána žádost o ústavní léčení pojištěncovo, neboť tento názor nemá v § 155 zákona čís. 221/1924 Sb. z. a n. opory. Tento předpis stanoví, že pojištěnci, jenž bude podroben léčebné péči ve smyslu § 154, nesmí býti po dobu léčení nebo z důvodu tohoto léčení zaměstnavatelem dána výpověď ze služebního poměru. Léčení ve smyslu § 154 nesmí tedy býti učiněno důvodem pro výpověď ze služebního poměru a výpověď proti uvedenému předpisu by byla právně bezúčinnou. Aby se však mohlo mluvíti o tom, že bylo tohoto léčení zaměstnavatelem použito jako důvodu k výpovědi proti zákonnému zákonu, musilo by léčení ve smyslu § 154 býti skutečně zavedeno, a tomu by tak bylo teprve tehdy, kdyby Ústřední sociální pojišťovna skutečně podrobila pojištěného zaměstnance své léčebné péči podle § 154. Tomu nasvědčuje i důvodová zpráva k § 155 vládního návrhu zákona — čís. tisku 4186 posl. sněm. z roku 1925 — v níž se na str. 82 mluví výslovně o pojištěncích podrobených této léčebné péči. Předpisu § 155 jest tedy rozuměti tak, že zaměstnavatelova výpověď zaměstnance ze služebního poměru není přípustná, byl-li nemocný zaměstnanec dán z rozhodnutí Ústřední sociální pojišťovny do léčení podle § 154, pokud toto léčení trvá, že však ani potom, když léčení bylo ukončeno, nesmí ho býti použito zaměstnavatelem jako důvodu pro výpověď ze služby. Důvodem pro toto výjimečné ustanovení o obmezení výpovědního práva zaměstnavatelova bylo podle důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona, aby byl zabezpečen zplna účel, jež sleduje léčebná péče Ústřední sociální pojišťovny a o němž se zmiňuje prvý odstavec § 154 zák. (Obnova výdělečné způsobilosti důchodcovy, odvrácení neb odsunutí invalidity). Dosažení tohoto účelu by bylo ztíženo, kdyby se pojištěnec zdráhal podrobiti se léčebné péči v obavě, že by přišel o zaměstnání. (Viz o tom Dr. Gallase a Dr. Janoštika — Výklad k zákonu o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, IV. vydání, str. 513). Kdyby se přisvědčilo názoru odvolacího soudu, vedlo by to k povážlivému důsledku, že by zaměstnanec mohl zabrániti výpovědi ze služebního poměru kdykoli prostě tím, že by si podal žádost o zavedení léčení ve smyslu § 154, a že by pak zaměstnavatel, ač mu § 82 b) živn. ř. poskytuje právo, propustiti živnostenského pomocníka i bez výpovědi, trvá-li nezaviněná nezpůsobilost ku práci přes 4 neděle, musil ponechati ve svých službách zaměstnance k práci nezpůsobilého tak dlouho, dokud by o jeho žádosti nebylo rozhodnuto Ústřední sociální pojišťovnou, a to i tehdy, kdyby rozhodnutí vyznělo záporně. Takovému důsledku zákon zajisté nechťel. Léčebná péče Ústřední sociální upojišťovny ve smyslu § 154 zák. není ostatně, jak plyne ze slova »může«, použitého v prvém odstavci § 154 zákona, dávkou povinnou, pojištěnec nemá na ni žalovatelný nárok, takže pouhé podání žádosti pojištěncem o zavedení takového léčení nemůže ještě máti účinek v § 155 naznačený. Pro úplnost se ještě dodává, že v § 55 podobějšího zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 Sb. z. a n. o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách bylo také stanoveno, že pojištěnec, jenž byl podroben léčebné péči v odborném ústavu léčebném nebo v lázních pod lékařským dozorem, nesmí býti z důvodu tohoto léčení propuštěn ze zaměstnání a nesmí mu býti dána výpověď po dobu léčení.

ale tam jest dále výslovně ustanoveno, že, zavede-li se léčebná péče, je takové propuštění nebo taková výpověď bezúčinnou, došlo-li k nim po podání návrhu nebo žádosti o léčebnou péči. Takového ustanovení však § 155 zákona čís. 221/1924 Sb. z. a n. neobsahuje a nelze na pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří vztahovati odchýlné nové ustanovení speciálního zákona čís. 26/1929 Sb. z. a n., jenž upravuje pensijní pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, tedy pojištění zcela jiného způsobu.

451.

Vyhradil-li si Státní pozemkový úřad vliv na propuštění statkových zaměstnanců, záleží na tom, zda dá Státní pozemkový úřad dodatečně souhlas k propuštění zaměstnance čili nic. Neprojeví-li souhlas s propuštěním, jest na žalobci (zaměstnavateli), by prokázal, že propuštění zaměstnance bylo podle § 29 čís. 1 zák. odůvodněné. Výroku soudu, že tu takový důvod jest, musí se podrobiti i Státní pozemkový úřad a jeho případný nesouhlas nemůže zabrániti, by nebylo vyhověno nároku na vyklizení naturálního bytu.

Neudělí-li Státní pozemkový úřad souhlas k propuštění zaměstnance, nemůže se žalobce dovolávat toho, že žalovaný vzal propuštění ze služeb na vědomí a zavázal se k vyklizení bytu. Rozh. nejv. soudu z 25. VI. 1932, ŘI 429/32 Váž. obč. 11773.

Souhlasiti jest s odvolacím soudem, že jest pro posouzení věci zapotřebí zjistiti, jaká byla dohoda mezi žalobcem a Státním pozemkovým úřadem co do propuštění zaměstnanců na p-ském poli, zda si totiž Státní pozemkový úřad vyhradil vliv na toto propuštění, či nikoliv. To lze bezpečně usouditi jen z obsahu dohody. Ukáže-li se z obsahu dohody, že si Státní pozemkový úřad nevyhradil vliv na propuštění zaměstnanců na p-ském poli zaměstnaných, odpadne i nutnost zkoumati, zda se stalo propuštění žalovaného ze služby důvodně či bezdůvodně. Neboť, i kdyby byl žalovaný propuštěn ze služby bezdůvodně, má jako statkový zaměstnanec podle § 32 zákona ze dne 15. ledna 1914, čís. 9 ř. zák. jen nárok na úplatu a na náhradu škody, nikoliv však na pokračování ve služebním poměru, nanejvýš pak na další ponechání služebního bytu. Ukáže-li se však, že si Státní pozemkový úřad vyhradil vliv na propuštění řečených zaměstnanců, bude na odvolacím soudu, by si vyžádal od Státního pozemkového úřadu vyjádření o tom, zda souhlasí či nesouhlasí dodatečně s tím, že byl žalovaný propuštěn žalobcem ze služby. Udělí-li Státní pozemkový úřad dodatečně souhlas k propuštění žalovaného ze služby žalobcovy, bude tím založena i oprávněnost žalobního nároku, neboť udělením souhlasu pozbývají významu i další námítky žalovaného, vzhledem k tomu, jak jest podle hořejší úvahy rozuměti ustanovení § 32 zákona, čís. 9 z roku 1914 ř. zák. Pakli však Státní pozemkový úřad neudělí souhlas k propuštění žalovaného ze služby, utváří se věc po právní stránce jinak. Předem jest podotknouti, že v případě tom nemůže se žalobce vůbec dovolávat toho, že žalovaný vzal své propuštění ze služeb na vědomí a zavázal se k vyklizení bytu. Okolnost ta, i kdyby byla pravdivá, nemohla by na věci nic změnit, neboť jí nebyl odstraněn vliv a právo Státního pozemkového úřadu nabyté dohodou a šlo by pak jen o obcházení tohoto vlivu, což nelze připustiti. Projeví-li Státní pozemkový úřad souhlas s propuštěním žalovaného

ho ze služby, bude nutným zabývatí se otázkou, zda byl žalovaný propuštěn ze služeb důvodně či bezdůvodně. Výhrada vlivu Státnímu pozemkovému úřadu na propuštění žalovaného ze služeb bylo podle § 29 čís. 1 uvedeného zákona služby značila odchýlení se od ustanovení § 32 uvedeného zákona potud, že náleží žalobci, nedá-li Státní pozemkový úřad souhlas k propuštění, by prokázal, že propuštění žalovaného je odůvodněným. Jen tehdy byl pak oprávněným žalobní nárok. Řešiti otázku, zda byl důvod k propuštění žalovaného podle § 29 čís. 1 uvedeného zákona přísluší soudu. Jeho výroku, že důvod ten tu jest, musí se podrobiti i Státní pozemkový úřad a jeho případný nesouhlas nemůže pak ani zabrániti, by bylo vyhověno žalobnímu nároku.

452.

Jen rozhodčí mzdový soud podle § 13 zákona ze dne 10. dubna 1930, čís. 45 Sb. z. a n., jest oprávněn rozhodovati o tom, zda kolektivní smlouva platí jen pro určitý obvod. Rozhodnutí nejv. soudu z 30. VI. 1932, Ř II 243/32, Váž. obč. 11813.

Rozhodovati o předmětu mezitímního určovacího návrhu, aby bylo uznáno právem, že mzdová smlouva neplatí pro strany rozepře, náleží k výlučné příslušnosti rozhodčího soudu mzdového podle hlavy druhé zákona o stavebním ruchu ze dne 10. dubna 1930, čís. 45 Sb. z. a n. Mezitímní určovací návrh, o něž tu jde, čelí totiž v podstatě k tomu, aby byla kolektivní smlouva ze dne 15. dubna 1929 s dodatkem ze dne 12. června 1931 vyložena rádným soudem tak, že platí jen pro soudní okres opavský, nikoli pro celý politický okres opavský, a že v důsledku toho neplatí pro strany rozepře, které nejsou v soudním okresu opavském, nýbrž vítkovském. Jde tu tedy ve skutečnosti o výklad kolektivní smlouvy pracovní. Podle § 13, odst. 1., zákona ze dne 10. dubna 1930, čís. 45 Sb. z. a n., jest však jen rozhodčí soud mzdový povolán k tomu, aby vykládal kolektivní smlouvy tohoto druhu, a byla právě sporná otázka tohoto výkladu již rozřešena nálezem rozhodčího soudu mzdového v Brně ze dne 1. října 1931. Tento rozhodčí soud rozhodoval v této otázce v mezích své působnosti, jeho náleží jest konečný (§ 23, odst. 2., zákona) a žalovaný není oprávněn domáhati se před rádnými soudy, aby o téže otázce rozhodly znova a jinak. Podrobně to bylo vyloženo již v rozhodnutí čís. 5746*) Sb. n. s., na něž se stěžovatel pro stručnost odkazuje. Ono rozhodnutí má sice na zřeteli ustanovení § 16 dřívějšího zákona ze dne 25. ledna 1923, čís. 35 Sb. z. a n., ale jeho důvody se hodí i pro nynější dobu, protože předpisy o příslušnosti rozhodčích soudů mzdových pro úpravu pracovního a služebního poměru v živnostech stavebních byly bez podstatné změny převzaty i do pozdějších zákonů o stavebním ruchu, zejména i do nyní platného zákona ze dne 10. dubna 1930, čís. 45 Sb. z. a n. (§ 13, odst. 1.), který tu přichází v úvahu. Dodati jest, že v § 24 zákona čís. 45/1930 Sb. z. a n. bylo dále stanoveno, že náleží rozhodčího soudu mzdového nahrazuje nebo doplňuje kolektivní smlouva a zavazuje všechny zúčastněné zaměstnavatele a zaměstnance, nebyly-li zvlášť smlouvy odlišné podmínky pro ně příznivější. Z toho plyne, že žalovaný

*) Váž. obč. 5746 (rozh. z 9. II. 1926, Rv II 510/25): Pokud rozhodoval rozhodčí soud v mezích své působnosti, podle § 16, zák. č. 35/1923, je náleží jeho konečným a strany nejsou oprávněny domáhati se před rádnými soudy jeho přezkoumání nebo napadání jeho účinnost.

není oprávněn, aby se mezitímním určovacím návrhem domáhal u řádného soudu určení, že kolektivní smlouva ze dne 15. dubna 1929 s dodatkem ze dne 12. června 1931 nemá platnost pro strany rozepře z důvodu jím uvedeného, neboť jednak rozhodovati o této otázce nespadá do příslušnosti řádných soudů, jednak bylo o ní již konečně rozhodnuto náleznem povolaného rozhodčího soudu mzdového.

435.

Okresním nemocenským pokladnám nebylo ani zákonem ze dne 15. května 1919, čís. 268 Sb. z. a n., ani oběžníky ministerstva sociální péče ze dne 4. června 1919, čís. 11.466-III. a zemské správy politické v Praze ze dne 21. července 1919, čís. 21 A 501/223.543, uloženo přímo za povinnost, by převzaly do svých služeb všechny zaměstnance rozpuštěných nemocenských pokladen, a nelze z nich vyvozovati povinnost okresní nemocenské pokladny převzít zaměstnance do

Z rozhodnutí ve věcech sociálně pojišťovacích.

436.

Podléhá pojistné povinnosti nezletilý syn, zaměstnaný v obchodní živnosti otcově? Nál. nejv. spr. soudu z 7. IX., 8232/30. Boh. A 9996. Prejudikatura: Boh. A 7129/28, 8649/30.*)

Nezbytným předpokladem pojistné povinnosti jest podle § 2, odst. 1., zák. č. 221/24, existence smlouvy služební neb učňovské. Aby došlo ke smlouvě vůbec, tedy i ke smlouvě služební neb učňovské, jest třeba projevu souhlasné vůle smluvních stran.

Stížnost netvrdí, že smlouva učňovská v tomto případě výslovně byla uzavřena. Tento nedostatek nelze suplovati okolností, že otcí přísluší vůči synu nárok na vykonávání služeb, neboť tento nárok a jeho rub, podřízenost a vázanost na rozkazy otcovy, může vyplynouti i z jiného právního titulu, nežli ze smlouvy, tak zejména může býti výkonem moci otcovské nad nezletilcem, jež zahrnuje mezi jiným povinnost a právo otcovo nezletilé dítě vychovávat i vyučovati, řídití jeho jednání a požadovati jeho poslušnosti (§§ 139, 144 o. z. o.). Proto okolnosti tyto, jež by snad stačily, když jde o poměr mezi osobami sobě cizími k tomu, aby bylo usuzováno na uzavření smlouvy činy konkludentními, nelze uznati za postačující indicie pro zjištění existence smlouvy služební (učňovské) v případě jako je tento. Z § 148 o. z. o., jehož se stížnost ještě dovolává, nelze dovoditi, jak míní stížnost, že dítě, jež po dosažení dospělosti neodporuje příkazům otcovým týkajícím se volby budoucího povolání, projevuje svůj souhlas s rozhodnutím otcovým, takže nejde o jednostranné určení povolání, nýbrž o výslovně nebo mlčky uzavřenou smlouvu.

Uvedený § 148 nemá ustanovení, jež do něho vkládá stížnost. Zejména nelze z něho vyčísti, že by otec při výkonu moci otcovské nemohl přidržeti dítě, překročivší 14. rok věku, k práci proti jeho vůli. Ustanovením, že »po dosažení dospělosti může dítě, předneslo-li otcí bez úspěchu svou žádost o jiné povolání... vznéstí svou žádost na řádný soud, který o tom z úřední moci rozhodne, přihlížeje ke stavu, jmění a námitkám otcovým«, podrobuje zákon výkon

*) Boh. A 8649/30 (nál. z 31. V. 1930, č. 12.858/28, v Prae. právu č. 79): Nezletilý syn, který se v živnosti svého otce učí jeho řemeslu, nepodléhá sociálnímu pojištění podle § 2, odst. 1 zák. č. 221/24, není-li prokázáno, že byla o tom uzavřena smlouva.

svých služeb v témže postavei definitivního zaměstnance, jaké měl dříve u zrušené nemocenské pokladny. Rozh. nejv. soudu z 18. VI. 1932, Rv I 746/31, Váž. obč. 11764.

434.

Nejde-li o zálohu na plat, nýbrž o plat předem vybraný, nemůže vymáhající věřitel po dobu, po kterou bylo dlužníkovi předem placeno, požadovati na dlužníku zaměstnavateli jako poddlužníku placení z důvodu zabavení služebních platů. Rozh. nejv. soudu z 30. VI. 1932, R I 289/32. Váž. obč. 11.807.

435.

Třebas byl statkový úředník propuštěn ze služby bezdůvodně, má podle § 32 zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák. jen nárok na úplatu a na náhradu škody, nikoliv však na pokračování ve služebním poměru, nanejvýš na další ponechání služebního bytu. Rozh. nejv. soudu z 25. VI. 1932, A I 429/32, Váž. obč. 11775.*)

otcovské moci ve směru zde uvedeném kontrole soudu, avšak nic více. Zejména nezabavuje platnosti předchozí ustanovení o. z. o. o moci otcovské a ponechává otcí, aby řídil vychování svého dítěte, i po dosažení dospělosti; nelze proto z uvedeného předpisu dojiti k závěru, že požadování prací od dospělého dítěte předpokládá jeho souhlas a že v tomto souhlase spočívá uzavření smlouvy služební (učňovské).

Nedošlo-li však k uzavření smlouvy učňovské, nedostává se předpokladu pojistného poměru podle cit. § 2, odst. 1., zák. č. 221/24.

437.

Přihlásí-li zaměstnavatel svého zaměstnance k obligatornímu pojištění podle nemoc. zákona z r. 1888, ač tento ex lege pojištění nepodléhal, jest pro posouzení právních poměrů tohoto pojištění rozhodný den skutečného vstupu do zaměstnání, nikoliv den v přihlášce udaný nesprávně. Nál. nejv. spr. soudu z 21. IX. 1932, č. 14.397, Boh. A 10.019. Prejudikatura: Boh. A 4757/25, 4977/27, 9540/31.

Není sporu o tom, že Rosalie K. ve sporném období v zaměstnání u Arnošta H. jako pomocnice v domácnosti nepodléhala pojistné povinnosti podle § 1 zák. č. 268/19, je dále mimo spor, že byla zaměstnavatelem přihlášena u okr. nemoc. pokladny v P. k povinnému nemocenskému pojištění. Na sporu jest otázka, zdali taková přihláška, stala-li se po uplynutí třídní lhůty po vstupu do zaměstnání a po omezení zaměstnance zakládá pro zaměstnavatele povinnost náhradní podle § 32 nem. zák. Žal. úřad jest názoru, že takováto přihláška zakládá sice nuceně pojištění podle cit. předpisu, ale nikoliv ode dne vstupu do zaměstnání, nýbrž ode dne, který zaměstnavatel — byf i nesprávně — označil v přihlášce za den vstupu do zaměstnání. Tento názor potírá stížnost právem jako nezákonný.

Členství u okr. nemoc. pokladny nastává podle § 13, bodu 1. nem. zák. ex lege vstupem pojištěncovým do zaměstnání, podrobeného pojištění povinnosti. Povinnost přihlašovací, stano-

*) Srv. Váž. obč. 3071 (rozh. z 23. X. 1928, Rv I 1372/23): Statkový zaměstnanec, jež byl bezdůvodně propuštěn, má nárok pouze na úplatu a náhradu škody, nikoliv však na pokračování ve služebním poměru, nanejvýš pak na poskytování bezplatného služebního bytu.

vená v § 31, může podle úmyslu zákonodárce sledovati toliko účel, opatřiti pokladně bezpečnou evidenci o stavu členstva, aby mohla jednak požadovati příspěvky, jí podle zákona příslušející, jednak spolehlivě posouditi, komu podle zákona či stanov jest povinna poskytnouti nemocenskou podporu. Přihláška je tudíž pro pokladnu směrodatným faktorem pro stanovení okruhu pojištěnců. Pokladna nemá zákonného závazku, ba často ani možnosti přezkoumávati došlé přihlášky po té stránce, zdali jest přihlášená osoba skutečně zaměstnána způsobem, zakládajícím pojistnou povinnost, a bude jí zpravidla spokojiti se přihláškou a podle této zaříditi další svůj postup. Ale pak jest v přihlášce spatřovati závazné prohlášení zaměstnavatele o tom, že jest tu zaměstnání, zakládající pro přihlášeného pojistnou povinnost. Pokud nejde o úpravu pojistného poměru pro futuro, nýbrž o posouzení právních účinků, plynoucích z přihlášky pro praeterito, nelíší se přihláška taková svým právním významem nikterak od přihlášky zaměstnance, podléhajícího pojištění, zejména neurčuje snad na rozdíl od oné počátek pojištění sama datem, jež zaměstnavatel nesprávně v přihlášce udal jako počátek zaměstnání, nýbrž i tu jest počátek pojistného poměru připjat na okamžik skutečného vstupu do zaměstnání, které zaměstnavatel uznal svou přihláškou za podrobené pojistné povinnosti (srov. Boh. A 4757/25, 4977/25, 9540/31 a j.*).

458.

Obchodvedoucí v zasilatelském závodě jsou závodovými úředníky ve smyslu § 1 úraz. zák. Nál. nejv. spr. soudu z 1. X. 1932, č. 179/31 Boh. A 10050. Prejudikatura: Boh. A 7564/28.

Dle § 1 úraz. zák. podléhají pojistné povinnosti všichni dělníci a závodoví úředníci zaměstnaní v podnicích v zákoně tom jmenovaných. Mezi tyto náleží podle čl. I. zák. č. 168/1894 ř. z. i provozování všelikých podniků, které se po živnostensku zabývají dopravou osob nebo věcí po zemi nebo po řekách a vodách vnitrozemských.

Stížnost nepopírá, že podnik stěžující si firmou provozovaný, totiž zasilatelství, jako takový zásadně podléhá úrazovému pojištění, má však za to, že osoby, jejichž pojistnou povinnost neuznává, nelze kvalifikovati jako manipulační dělníky, ani jako závodní úředníky, kteří by přicházeli do styku s manipulační stránkou obchodu, ježto činnost jejich jest kancelářská a převážně dozorčí a řídicí. Po rozumu úrazového zákona není pak možnost nebezpečí úrazu v konkrétním podniku rozhodným kritériem pro pojistnou povinnost úrazovou a povinnost ta není podmíněna tím, že v jednotlivém podniku je nebezpečí úrazové, nýbrž stíhá zpravidla všechny dělníky a závodové úředníky zaměstnané v podniku; výjimka z této zásady, jež došla výrazu v 5. odst. § 1 a o kterou v daném případě neběží, jest právě jen výjimkou, kterou

* Boh. A 4757, 4977 (nál. z 30. V. 1925, č. 11.057, nál. z 5. X. 1925, č. 18.473): Přihlásil-li zaměstnavatel zaměstnance u okr. nem. pokladny k pojištění a okr. nem. pokladna přihlášku tu přijala, jest právní presumce, že zaměstnanec jest pojištěním povinen. Stíhájí pak zaměstnavatele pro praeterito důsledky § 32 nemoc. zákona bez ohledu na to, zda pojistná povinnost po právu existuje čili nie. — Boh. A 9540 (nál. z 10. XII. 1931, č. 14.579/29): Zaměstnavatel, jenž přihlásil svého zaměstnance u okr. nem. pokladny a tím zavázal pokladnu, která přihlášku přijala, k plnění nemocenských podpor, nemůže pro minulost odvrátiti následky přihlášky (závazek k náhradě učiněného nákladu) tvrzením, že podal vědomě nebo omylem přihlášku nesprávnou.

vykládati jest striktně a která platí proto pouze pro podniky v tomto odstavci vyčtené, totiž pro podniky hospodářské, polní nebo lesnické (srov. Boh. č. 7564/28*).

Podniky v čl. I. zákona č. 168/1894 ř. z. uvedené, mezi které náleží i po živnostensku provozovaná doprava věcí po zemi atd., podléhají pojistné povinnosti jako takové, bez ohledu na způsob provozu a zdali se při nich používá nějakého stroje a v důsledku toho, že se pro tuto povinnost nebere zřetele na nějaké nařízení, které by teprve je kvalifikovalo jako podnik podléhající úrazovému pojištění — jak tomu jest u podniků vyznačených v § 1 bodu 2 úraz. zák. — podléhají pojišťovací povinnosti všichni dělníci a závodní úředníci, v tomto podniku zaměstnaní; že pak obchodvedoucí takového závodu může přicházeti ve styk s manipulační stránkou podniku, to zřejmě nelze již vzhledem k povaze jeho zaměstnání vyloučiti.

459.

I. Mzdou podle § 10 zák. č. 221/24 jest veškerý příjem, pokud není nahodilý, kterého se zaměstnanec dostane z důvodu vykonávání prací pojištěním povinných, a to i takový příjem, na nějž není žalobního nároku. — II. Za příjmy nahodilé jest pokládati jen úplaty ojedinelé, vyskytující se tu a tam bez jakékoli pravidelnosti, s nimiž zaměstnanec pro jejich ojedílnost jako s příjmovým zdrojem nemůže počítati. (Nál. nej. spr. soudu z 30. IX. 1932, čís. 10.689/50, Boh. A 10.044.)

Předmětem sporu jest otázka, zda částky, vyplácené stěžovatelem dr. U. oběma druhým stěžovatelům, jeho zaměstnancům, podle výše platů, docházejících do kanceláře, lze pokládati za součást mzdy ve smyslu § 10 zák. č. 221/24. Ustanovení toto praví, že mzdou podle tohoto zákona jest veškeren příjem za smlouvenou práci, pokud není nahodilý.

Stěžovatelé mají předem za to, že uvedené částky nelze proto pokládati za součást mzdy podle cit. zákonného ustanovení, poněvadž jmenovaní zaměstnanci neměli na vyplácení částek těch žalobního nároku, nýbrž poskytoval jim je stěžovatel dr. U. jen z uznalosti, darem ve smyslu § 940 o. z. o. Domnívají se tedy stěžovatelé, že mzdou ve smyslu § 10 zák. č. 221/24 jest jen ona odměna za smlouvenou práci, na niž má zaměstnanec sřitahelný nárok.

V tom však jsou stěžovatelé na omylu. neboť již samo citované místo praví, že mzdou podle tohoto zákona jest veškerý příjem za smlouvenou práci, pokud není nahodilý. Nejde-li tedy o příjem nahodilý, jest za mzdu podle zákona č. 221/24 pokládati jakýkoli příjem zaměstnancův, plynoucí mu z pracovního poměru, podrobeného pojistné povinnosti, tedy veškeré odměny, poskytované mu z důvodu konané práce, necht' již zaměstnanec má na ně sřitahelný nárok, nebo jsou mu poskytovány dobrovolně, z uznalosti. Že tomu tak jest, je vidno též z odst. 2. § 10, v němž za součást mzdy jsou prohlášeny zejména též dárky osob třetích, pokud obvyklé jich poskytování má vliv na vý-

* Boh. A 7564 (nál. z 20. XI. 1928, č. 30.799): Úrazová pojistná povinnost není podmíněna tím, že v jednotlivém podniku je nebezpečí úrazové, nýbrž stíhá zpravidla všechny dělníky a závodové úředníky, zaměstnané v podniku. Výjimka z této zásady, jež došla výrazu v odst. 5 § 1 úraz. zák., jest právě jen výjimkou, kterou vykládati jest striktně, a která platí proto pouze pro podniky v tomto odstavci vyčtené, totiž pro podniky hospodářské, polní nebo lesnické (srov. nál. Boh. A 1518/22, 2150/23, 3422/24).

měru mzdy, tedy úplaty, na něž zaměstnanec zřejmě stihatelného nároku míti nemůže.

Podle toho tvoří částky, poskytované stěžovatelem dr. U. oběma jeho zaměstnancům, i když dělo se tak jen z uznalivosti, aniž zaměstnanci ti měli na ně stihatelný nárok, součást mzdy ve smyslu cit. § 10, pokud jen byly poskytovány z důvodu pracovního poměru, a nebylo by je ke mzdě ve smyslu uvedeného ustanovení počítati jen tenkrát, kdyby šlo jen o příjem nahodilý.

Otázky té dotýká se stížnost druhou svou námitkou, tvrdíc, že šlo o příjmy nahodilé, poněvadž nebyly určeny ani co do času, ani co do výše. — Vylučuje ze mzdového základu příjmy

nahodilé, neurčuje zákon blíže, co sluší příjmem nahodilým rozuměti. Podle obecného významu pojmu toho lze však za příjmy nahodilé pokládati jen úplaty ojedinelé, vyskytující se tu a tam bez jakékoli pravidelnosti, s nimiž zaměstnanec právě pro jejich ojedinelost, jako s příjmovým zdrojem nemůže počítati. Jestliže však stěžovatel dr. U. poskytoval svým zaměstnancům úplaty, o něž jde, podle toho, jak docházely platy do jeho kanceláře, a to pravidelně podle týdnů, v nichž platy docházely, jest jasno, že nešlo o úplaty ojedinelé, aniž tu co na věci mění skutečnost, že intervaly mezi jednotlivými úplatami nebyly pravidelné a že odměny ty byly vždy různé výše.

Rozhodnutí soudů nižších stolic.

I. Pro počátek třídní lhůty § 3, lit. g), zák. o záv. výb., jest rozhodným, kdy propuštění (výpověď) bylo oznámeno závodnímu výboru.
II. Ustanovení § 3, lit. g), odst. 2. zák. o záv. výborech, vztahuje se také na zaměstnance, propuštěného podle § 82, lit. h), živn. řádu. Nál. rozh. komise v Kralupech n. Vlt. z 21. XII. 1932, čj. Rk 2/32.

Nesporným přednesem obou stran má rozhodčí komise za zjištěno, že F. V., proti jehož propuštění podal závodní výbor stížnost, byl nepřetržitě zaměstnán až do svého onemocnění u odpůrkyně více než 7 roků a že byl firmou propuštěn jedině z toho důvodu, že u něho nastala nezavinněná neschopnost k práci následkem onemocnění a trvala déle než 4 týdny.

Ad I. Odpůrkyně navrhla zamítnuti stížnosti především z důvodu, že stížnost jest opozděna ve smyslu § 3 zákona ze dne 12. 8. 1921, čís. 350 Sb. z. a n. Rozhodčí komise dospěla k přesvědčení, že stížnost podána byla ve lhůtě 3 dnů citovaným zákonem stanovené. Jak odpůrkyně stěžovatelů sama přiznala, nesdělila vůbec z vlastního popudu propuštění stěžovatele závodnímu výboru svého závodu, oznámil to ovšem již dne 25. 11. 1932 ředitel závodu třem členům závodního výboru, ale teprve, když přišli sami jej interpelovat ohledně propuštění F. V., o němž se odjinud dověděli.

Přednesem obou stran je zjištěno, že takto o propuštění se dověděvši závodní výbor dne 2. 12. 1932, teprve ve své řádné schůzi vzal propuštění na vědomí a že téhož dne podal písemnou stížnost rozhodčí komisi. Je tedy stížnost podána včas.

Ad II. V meritu věci pak nabyla rozhodčí komise přesvědčení, že propuštění F. V. jest vůči němu se strany závodu příkrostití, jeho jednáním nijak nezavinněnou a neodůvodněnou. Sám zástupce odpůrkyně přiznal, že propuštěný po svém uznání za schopna práce dne 19. 11. 1932 v šesti dnech se přihlásil k nastoupení práce a rozhodčí komise pokládá toto prodlení jako rekonvalescenci po dlouhou trvajícím nemoci a operativním zákroku za omluvitelné.

Dále má zjištěno skutkovým přednesem, který vyvrácen nebyl, jak již uvedeno, že propuštěný po celých 7 let byl zaměstnán v témže závodu, že pracoval k úplné spokojenosti zaměstnavatele, že by pro svůj věk a dřívější onemocnění sotva jinde zaměstnání našel a že jest svou výživou odkázán alespoň ze značné části na tuto výdělečnou činnost. Jsou tedy splněny veškeré předpoklady, aby bylo stížnosti závodního výboru ve smyslu § 3 cit. zákona vyhověno.

Nevydal-li zaměstnavatel zaměstnanci legitimaci Ústřední sociální pojišťovny, nemá to za následek škodu zaměstnancovu, poněvadž i bez takovéto legitimace dělníci se do práce přijímají. (Rozsudek odděl. okr. soudu pro pracovní spory ve Znojmě z 19. XII. 1932, Čpo 58/32.)

Ani skutečné nevydání legitimace sociálního pojištění nemělo za následek nějakou škodu žalobce, poněvadž i bez takovéto legitimace dělníci do práce se přijímají. I když skutečně žalobce po propuštění několik dní nepracoval a tím mu povstala škoda, není tato škoda ve spojení s nevydanou legitimací, nýbrž je následkem něčeho jiného. Žalobce však svůj nárok opírá výhradně jen na okolnost nevydání legitimace. Tato okolnost neměla za následek škodu žalobce, v důsledku toho žalobní žádost je neodůvodněnou a bylo ji zamítnouti.*)

I. Odporuje předpisu § 10, odst. 2., nař. č. 2/1922, vrátil-li předseda volebního výboru sám bez usnesení volebního výboru kandidátní listinu k opravě.

II. Z ustanovení § 9 nař. č. 2/1922 nelze vyvozovati, že by týž volič nemohl platně podepsati více kandidátních listin. (Nález rozh. kan. ve Znojmě z 12. XII. 1932, Rk 13/32.)

Ad I. Odporuje předpisu § 10, odst. 2., vlád. nař. č. 2/1922 Sb. z. a n., postup předsedy volebního výboru, který sám bez usnesení volebního výboru vrátil kandidátku č. 2 k opravě, ale pouze proto, že na ní byl větší počet kandidátů. Citovaný předpis stanoví, že kandidátky má zkoumati volební výbor, tedy nikoliv předseda sám a že má oznámiti zástupci návrhu bezodkladně námitky své i námitky vznesené podle § 8 citovaného nařízení proti seznamu voličů. Protože lhůta k podání námitek proti seznamu voličů je stanovena na 3 dni od vypsání volby, může volební výbor námitky oznámiti zástupci kandidátky teprve po uplynutí 8denní lhůty od vypsání voleb a má zajisté oznámiti veškeré své námitky, nejenom jejich část.

Ad II. Tvrzení, že podpisy voličů, kteří podepsali více kandidátek, jsou neplatné, nemá podkladu ani v zákoně o závodních výborech, ani ve volebním řádě, daném vládním nařízením č. 2/1922 Sb. z. a n. a nelze nic takového ani vyvozovati z analogie.

*) Naproti tomu srv. jedině správná: Sb. rozh. živn. soudů Věstníku býv. rak. min. sprav. č. 2058/1911 (zaměstnavatel ručí za škodu vzniklou tím, že vrátil opožděně vysvědčení jemu zaměstnancem před nastoupením služby odevzdání). Stejně č. 701/1902, 2801/1917 téže sbírky, dále pak 2058 ohledně obch. pomocníků.

Z ustanovení § 9 vládn. nař. č. 2/1922, že kandidátní listiny volební skupiny neb odborové organizace, která chce navrhnouti kandidáty, musí býti podepsána při počtu voličů do 120 aspoň 1/2 oprávněných voličů, jinak nejméně 30 voličů, nelze vyvozovati, že by týž volič nemohl platně podepsati více kandidátních listin. Skupiny volební nejsou ničím, co by se během volebního období nemohlo změnit. Prvním požadavkem každé volby musí býti svoboda rozhodování voličů. Je dobře známo, že během volebního období změni volič své názory o některých kandidátech a nelze nahlédnouti, proč by během 10 dnů, ve kterých měl možno po vyhlášení voleb podati kandidátku, nemohl se volič rozhodnouti pro jinou kandidátku a ji podepsati než pro tu, se kterou souhlasil a kterou podepsal na počátku volebního období anebo dokonce ještě před vypsáním voleb. Proto také ani volební řády, vydané pro volby do obcí a do poslanecké sněmovny, neustanovily nikde, že by podpis voliče, který doporučuje kandidátku, byl neplatným, jestliže se vyskytne na dvou kandidátkách. V § 21 volebního řádu do poslanecké sněmovny z 29. II. 1920, č. 123 Sb. z. a n., je stanoveno, že úmrtí, odvolání podpisu nebo ztráta volebního práva podpisovatelova nepůsobí na platnost kandidátní listiny. Předpis tento by se stal illusorním, kdyby volič mohl platnost svého podpisu zmařiti tím, že by podepsal dodatečně kandidátku druhou. Zákonodárce patrně chtěl zmařiti zmatky, které by mohly z takových jednání při volbách chyběti. Nemělo by také smyslu, aby zákonodárce takovou možnost připustil, protože, jak řečeno, bylo by to obmezování svobody voleb, ježto během volebního období vlivem agitace volič může snadno změnit svoje přesvědčení a svoje přesvědčení nemohl by volič volbou v platnost přivést, kdyby mu bylo zabráněno platně svým podpisem doporučiti kandidátku jinou, než kterou doporučil původně, pokud ovšem běží ještě lhůta pro podání kandidátní listiny.

Platnost podpisů voličů kandidátní listinu doporučujících nelze posuzovati podle ustanovení § 22 volebního řádu do obcí nebo podle §§ 25 až 25 volebního řádu do poslanecké sněmovny, ježto ustanovení ta týkají se podpisů kandidátů. Pro posuzování platnosti podpisů kandidátů je však rozhodné zcela jiné hledisko. Nelze totiž připustiti, aby týž kandidát byl uváděn na více kandidátkách, ježto by tím mezi voličstvo byl vnašen zmatek. Nelze proto míti za to, že by podpisy voličů kandidátku doporučujících, které se vyskytují na více kandidátkách, byly vůbec neplatné, ba nelze je ani považovati za relativně neplatné, protože v zákoně a ve volebním řádě k tomu není podkladu, ba naopak podle zmíněné analogie nutno míti za to, že ani odvoláním voliče nemůže jeho podpis pozbýti platnosti. Tím méně lze tvrditi, že by měly býti platné podpisy na kandidátce, která dříve byla podána, protože uvedený předpis se ve volebním řádě do obcí a do poslanecké sněmovny týče podpisů kandidátů, nikoliv podpisů voličů.

V § 10 volebního řádu nař. č. 2/1922 jest ustanoveno, že volební výbor jenom pro formální vady může vrátiti kandidátku k opravě. Mezi formálními vadami jest jen uvedeno nedostatečný počet podpisů. Není tam však uvedeno, že

by počet podpisů byl nedostatečný, jestliže se některé podpisy vyskytnou také na jiné kandidátce a že by podpisy takové byly neplatné. Tuto vadu, když i byla, nebylo by lze zařaditi mezi vady formální, protože se tu jedná o zkoumání platnosti podpisů, tedy o věcnou stránku. Když tedy v našem případě volební výbor vrátil kandidátku z toho důvodu, že nemá dostatečný počet podpisů proto, že prý z uvedeného důvodu jsou podpisy 4 voličů neplatné, porušil tím ustanovení volebního řádu. Porušení to musilo býti i volebním výboru patrné, protože již před zahájením volebního období zmínění tři dělníci předsedovi volebního výboru sdělili, že podpisy na kandidátce č. 1 odvolávají a bylo tedy volebnímu výboru jasné, že svobodné rozhodnutí zmíněných voličů se změnilo a že svoboda voleb vyžaduje, aby oni mohli podporovati jinou kandidátku, pro kterou se dodatečně rozhodli.

Shora vylíčená porušení volebního řádu mohla míti na výsledek volby podstatný vliv, ježto v důsledku jich byla tu jenom jedna kandidátka místo dvou a bylo znemožněno zvolení kandidátů, navržených na kandidátce č. 2.

Neuvedl-li obchodní pomocník dobu osvědčení, jest ji stanoviti přiměřeně dlouhou účelu zkoušky. (Rozsudek krajského soudu civ. v Praze z 17. IX. 1932, Co III 263/32.)

Jak žalobkyně, tak i žalovaný jako strany slyšení, udali souhlasně, že při jednání bylo mezi nimi ujednáno, že žalobkyně mimo byt a stravu dostane i mzdu, osvědčí-li se. Doba osvědčení se ujednána nebyla. Žalobkyně, jak je nesporné, byla u žalovaného zaměstnána od 4. VI. 1930 do 31. VIII. 1930.

Poněvadž zákon o obchodních pomocnících ze dne 16. I. 1910, č. 20 ř. z., žádného ustanovení neobsahuje o tom, jak dlouho takový služební poměr na zkoušku má trvati, než možno se rozhodnouti, zda se zaměstnanec osvědčí čili nic a také § 19 cit. zák. mluví toliko o výpovědní lhůtě, trvá-li služební poměr na zkoušku déle 1 měsíce, třeba uvažovati o tom v každém případě zvláště a dobu stanoviti přiměřeně dlouhou účelu zkoušky, aby totiž ten, kdo služby koná, měl dostatečnou příležitost prokázati, že k zjednaným službám je plně způsobilý, aby se tedy mohl osvědčiti, při čemž nelze přihlížeti k menším nedokonalostem nebo závadám, kterou nejsou takové povahy, aby zavdávaly příčinu k okamžitému přerušení služebního poměru.

V daném případě chyběly žalobkyni peníze každý téměř den, takže nešlo tu jen o nedopatření náhodné, za které by žalobkyně nemohla býti činěna odpovědnou, ale o nedostatky bedlivosti a pozornosti, téměř 3 měsíce trvajících, kterou žalobkyně ani po výtkách žalovaného nevyšila. Jak žalobkyně sama uvádí, dávala žalovanému asi čtyřikrát výpověď, ten ji však nechtěl před inventurou propustiti, z čehož plyne, že se tak doba zkoušky prodlužovala, ježto teprve podle inventury možno přesně zjistiti stav obchodu a podle toho, zda se žalobkyně osvědčila. Právem proto první soud dospěl k přesvědčení, že žalobkyně se neosvědčila a že v důsledku toho nemá nároku na zažalovanou náhradu.

Vychází 20. každého měsíce. — Předplatné ročně Kč 20.—, s přílohou »Archiv pracovního a sociálně pojišťovacího práva« ročně Kč 32.—, pro předplatitele časopisu »Odborové sdružení československé« Kč 12.—, s přílohou »Archiv pracovního a sociálně pojišťovacího práva« Kč 18.—. Redakce, správa a výpravna v Praze I., Na Perštýně 11. — Majitel: Odborové sdružení československé. — Vydavatel a odpovědný redaktor Rudolf Tayerle. — Řídící redaktor Jaromír Hlaváček. — Tiskem Lidové knihtiskárny A. Němec a spol., Praha II., Hyberská ul. 7.

Novinová sazba povolena řed. pošt. a telegr. 208.987-VII.-1927.